

Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laajakaistatukilain muuttamisesta

76/03.00.00/2010

Maakuntahallitus 19.12.2016 § 168

Liikenne- ja viestintäministeriö valmistelee hallituksen esitystä laiksi laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain (1186/2009) muuttamisesta ja pyytää maakuntaliiton lausuntoa esitysluonnoksesta.

Esitetyn lakimuutoksen tavoitteena on helpottaa tuettujen laajakaistahankkeiden tukiehtoja ja siten lisätä teleyritysten kiinnostusta osallistua laajakaistahankkeeseen ja edistää laajakaistan saatavuutta Suomessa. Esitetyt muutokset koskevat:

1. tukikelpoisen alueen määrittelyä
2. tukikelpoisia kustannuksia
3. määräaikaa tukihakemuksen jättämisille
4. tuen myöntämisen yleisiä edellytyksiä
5. maakuntien tehtäviä.

Voimassa olevan laajakaistalain 3 §:n mukaan tukea on voitu myöntää vain tietyn väestötiheyden alittavalla maantieteelliselle alueelle eli niin sanottujen punaisten ympyröiden alueen ulkopuolelle rakennettavaan verkkoon. Liikenne- ja viestintäministeriö on asutuksella julkaisut kartan lain mukaisista tukikelpoisista alueista. Esitysluonnoksessa esitetään voimassa olevan lain 3 §:n ja sen nojalla annetun asetuksen sekä asetuksessa annetun kumoamista eli tukikelpoisen alueen määrittelystä luovuttaisiin kokonaan.

Esitysluonnoksen mukaan tukihakemus Viestintävirastolle on tehtävä viimeistään 30.6.2018.

Voimassa olevan mukaan tukikelpoisia kustannuksia eivät ole kustannukset, jotka kohdistuvat ti-laajayhteyden osalle, joka ulottuu enintään kahden kilometrin päähän käyttäjän vakinaisesta asuin- tai sijaintipaikasta. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että tukikelvottomaksi osuudeksi katsottaisiin 100 metrin etäisyys käyttäjän vakinaisesta asuin- tai sijaintipaikasta. Muutosta sovelletaan hankkeisiin, joihin liittyvän tuen maakunnan liitto julistaa haettavaksi vasta lain voimaantulon jälkeen.

Tuen myöntämisen edellytyksiä esitetään muutettavaksi siten, että lain 8 § 4 momentista ilmenee Euroopan komission hyväksymän julkisen tuen enimmäismäärä, joka on 90 prosenttia. Lisäksi momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että tätä korotettua (aiemmin 66 prosenttia) tuki-intensiteettiä voitaisiin soveltaa kaikkiin vireille tulleisiin hankkeisiin, joiden osalta Viestintävirasto ei ole vielä tehnyt tukipäätöstä.

Voimassa olevan lain 4, 5, 6 ja 6 a pykälissä on säädetty maakuntaliittojen tehtävistä laajakaistahankkeissa. Pykälä esitetään muutettavaksi määräaikaisiksi siten, että ne olisivat voimassa vuoden 2018 loppuun. Pykälien muuttaminen määräaikaiseksi johtuu siitä, että maakuntaudistuksen myötä maakuntien liittojen toiminta tulee loppumaan 31.12.2018.

Lakiesitys löytyy Liikenne- ja viestintäministeriön sivulta osoitteesta:
<https://www.lvm.fi/lvm-site62-mahti-portlet/download?did=218646>

Valmistelija: kehittämispäällikkö Marko Tanttu, marko.tanttu(a)esavo.fi, 044 7700488

Maakuntajohtaja

Maakuntaliitto antaa lakiesityksestä seuraavan lausunnon:

Liikenne- ja viestintäministeriö valmistelee hallituksen esitystä laiksi laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain (1186/2009) muuttamisesta. Esitetyn lakimuutoksen

tavoitteena on helpottaa tuettujen laajakaistahankkeiden tukieitoja ja siten lisätä teleyritysten kiinnostusta osallistua laajakaista hankkeeseen ja edistää laajakaistan saatavuutta Suomessa. Esitetty tavoite on kannatettava.

Esityksessä ehdotetaan laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annettua lakia muutettavaksi siten, että tuen myöntämistä ei tulevissa hankkeissa rajattaisi ainoastaan niille alueille, jossa asuu lähemmän kuin 5,4 prosenttia Manner-Suomen väestöstä. Lakia ehdotetaan muutettavaksi lisäksi siten, että hankkeiden tukikelpoista osaa laajennettaisiin pienentämällä tukikelpoisten kustannusten rajoittamista nykyisestä kahden kilometrin etäisyydestä 100 metrin etäisyydeksi käyttäjän vakinaisesta asuin- tai sijaintipaikasta. Nämä muutokset ovat erittäin kannatettavia.

Julkisen tuen enimmäismäärää esitetään nostettavaksi 66 prosentista 90 prosenttiin. Esitys on hyvä, mutta muutos ei saa johtaa kuntien maksuosuuksien kasvamiseen nykyisestä.

Esityksen tavoitteena on yhdenmukaistaa laajakaistalain ja Manner-Suomen maaseutuohjelman rahoitettavien kyläverkkohankkeiden säännöksiä. Esityksessä ei ole otettu huomioon ns. mustia pisteitä, joiden määritelmä on tehnyt suuria eroja alueiden tukikelpoisuuteen riippuen rahoituslähteestä. On useita laajakaistatukilain mukaisia hankkeita, jotka ovat nykyisen laajakaistatukilain mukaisessa markkina-analyyssissä osoittautuneet tukikelvottomiksi ja siten niitä ei ole voitu toteuttaa laajakaistatukilain mukaisella tuella. Nämä alueet on voitu kuitenkin toteuttaa maaseuturahaston kyläverkkotuella, koska nämä alueet ovat olleet tukikelpoisia. Maakuntaliitto esittää, että myös ns. mustien pisteiden tulkinta muutetaan vastaamaan komission ryhmäpoikkeusasetuksen 651/2014 määritelmää 52 artiklassa. Tällöin mustien alueiden määritelmä olisi laajakaistatukilaissa sama kuin maaseuturahaston myöntämässä kyläverkkotuissa.

Haja-asutusalueiden laajakaistapalveluiden suurin haaste on vähäinen asiakasmäärä ja siksi kaiken asiakaspotentiaalin hyödyntäminen on keskeistä. Tukipolitiikassa tulisikin siksi poistaa tarpeeton jaottelu vakituisiin ja vapaa-ajan asukkaisiin. Vapaa-ajan asuntoja varten rakennettavien yhteyksien tulisikin olla myös tukikelpoisia vähintään niiden vapaa-ajan asuntojen osalta, kuin ne verkon rakentaja näkee tarkoituksenmukaiseksi rakentaa samalla kuin vakinaisten asuntojen yhteydet. Näin menetellen Viestintäviraston tekemä työ verkkoanalyysissä myös kevenisi.

On oletettavaa, että nyt esitetyt muutokset lisäävät operaattorien ja kuntien kiinnostusta laajentaa laajakaistaverkkoja haja-asutusalueilla. Hankkeiden suunnittelu ja tukihakemuksen valmistelua vievät paljon aikaa, minkä vuoksi laajakaista rakentamisen tukemista tulisi jatkaa myös vuoden 2019 jälkeen. Maakuntaliitto esittää, että laajakaista hanketta ja rakentamishankkeiden rahoittamista jatkettaisiin vuoteen 2025 saakka ja laajakaistalaissa maakunta liitoille osoitetut tehtävät siirrettäisiin uusien maakuntien tehtäviksi.

Päätös:

Eero Sistonen teki esityksen, että lausuntoon lisätään lause, jonka mukaan selvitetään olemassa olevien tietoliikenneyhteyksien sijanti, määrä ja laatu. Maakuntajohtaja muutti päätösesitystä siten, että kyseinen lause lisätään lausunnon tekstiin.

Esitys lausunnoksi, jossa on edellinen lisäys, hyväksyttiin.

Ote tarkastetusta pöytäkirjasta on tulostettu Etelä-Savon maakuntaliiton asianhallintajärjestelmästä Mikkelissä 21.12.2016.